

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1941-

3. januar 2023

Representantforslag 62 S (2022-2023) om konkurransedyktige strømpriser i Norge

Jeg viser til brev fra Stortinget av 13. desember 2022 vedlagt representantforslag 62 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Terje Halleland og Marius Arion Nilsen. Representantene fremmer følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen innføre modeller der det opprettes egne prispunkter på egnede mellomlandsforbindelser for å separere og avlaste det sør-norske kraftmarkedet for prissmitte fra det europeiske kraftmarkedet.
2. Stortinget ber regjeringen gi Statnett mandat og ressurser til å operere mellomlandsforbindelser via nye prispunkter, der formålene er å oppnå normale strømpriser i Norge (sett i historisk kontekst), ivareta høy forsyningsikkerhet i Norge og håndtere import og eksport av kraft. Overskuddskraft som Norge ikke trenger selv, kan selges via mellomlandsforbindelsene til europeiske priser i kvantum som ikke påvirker norske priser.

Energi- og miljøkomiteen ber om departementets uttalelse til representantforslaget.

Norge er del av det nordiske kraftmarkedet, som igjen er en del av det europeiske kraftmarkedet. Hovedgrepene i EUs regulering av kraftmarkedene og krafthandel mellom land er langt på vei sammenfallende med prinsippene i det norske og nordiske kraftmarkedet.

Handelen over utenlandsforbindelsene skjer ved såkalt markedskobling. Dette innebærer at produsenter og forbrukere i Norge selger og kjøper kraften sin i Norge. På samme måte som produsenter og forbrukere i utlandet selger og kjøper kraften i sine land. Strømprisene i de

forskjellige landene fastsettes på kraftbørsene (NordPool i Norge), og flyten på utenlandsforbindelsene går fra det landet som har lavest pris til det landet som har høyere pris. Dette kan variere time til time, og mellom forskjellige forbindelser til forskjellige land. Dette systemet sikrer at kraften til enhver tid flyter dit den trengs mest.

I henhold til forskrift om systemansvar har Statnett, som systemansvarlig, blant annet ansvar for å inndelegge Norge i budområder for å håndtere store og langvarige flaskehalsene i regional- og transmisjonsnettene. Formålet med inndelingen i markedsområder er hensynet til driften av det samlede kraftsystemet og utnyttelsen av de totale ressursene. Grensen for markedsområdene settes på de stedene hvor det i mange driftssituasjoner oppstår flaskehalsene i nettet, men det er ikke alltid slik at det er flaskehalsene, og dermed forskjellig pris, mellom områdene. Å innføre et prisområde rundt ilandføringspunktene for utenlandsforbindelsene vil ikke være i tråd med hensikten med inndelingen av Norge i ulike budområder slik det er idag.

Dersom innføring av et prisområde rundt ilandføringspunktene for utenlandskablene skulle hatt noen virkning på kraftprisen i Norge for øvrig, må kapasiteten inn til prisområdet settes lavere enn kapasiteten på kabelen. Dersom kapasiteten inn til prisområdet er høyere, vil det være kapasiteten på utenlandsforbindelsen som vil være begrensningen, og det vil ikke bli noen prisforskjell inn mot området. Å sette kapasiteten inn til prisområdet lavere enn kapasiteten på utenlandsforbindelsen vil i praksis ha samme effekt som å redusere kapasiteten på selve utenlandsforbindelsen.

Som ved reduksjon av kapasiteten på selve utenlandsforbindelsene, vil opprettelse av et prisområde rundt en forbindelse i et forsøk på å redusere kraftprisen ellers i Norge kunne være i strid med våre internasjonale forpliktelser. De juridiske virkningene av å innføre et prisområde rundt ilandføringspunktene for utenlandskablene må eventuelt vurderes nærmere opp mot våre internasjonale forpliktelser. Eksportrestriksjoner er i utgangspunktet forbudt etter EØS-retten, men hensynet til energisikkerhet er et legitimt formål som kan begrunne unntak. EØS-retten åpner for at kvantitative eksportrestriksjoner eller tiltak med tilsvarende virkning på nærmere vilkår kan være begrunnet i hensynet til forsyningssikkerhet. I en avveining av behovet for eventuelle endringer må det legges vekt på at vi i en anstrengt forsyningssituasjon kan ha behov for å importere kraft fra utlandet.

Videre, dersom Norge kun skal selge overskuddskraft til utlandet uten at det europeiske kraftmarkedet setter prisen, vil det i praksis medføre at Norge ikke lenger er en del av det europeiske kraftmarkedet. Det kan også medføre at vi ikke får tilgang på import når vi virkelig trenger det, for eksempel i en kald vinter hvor det også er svært lav magasinfylling.

Regjeringen er opptatt av å finne gode og langsiktige løsninger som gjør at folk kan være trygge på at det er tilstrekkelig med rimelig energi tilgjengelig. Det er viktig at vi ikke beslutter kortsiktige løsninger som gjør situasjonen verre. I utgangspunktet tror jeg at dersom vi tenker «kun Norge» i energisammenheng, vil vi stå svakere stilt i fremtida når det gjelder tilstrekkelig tilgang på rimelig energi.

Nettopp fordi situasjonen er så særegen har det vært behov for å bygge et større kunnskapsgrunnlag. Tidligere i høst kom regjeringen og SV til enighet om å nedsette et offentlig utvalg som skal utrede ulike forhold ved prisdannelsen for strøm. Utvalget skal se på og vurdere ulike modeller som kan bidra til mer stabile og forutsigbare strømpriser som samtidig sikrer investeringer i fornybar energi. Utvalget skal se på disse modellene innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen og et fortsatt sterkt energisamarbeid.

En slik utredning av strømmarkedet vil gi bedre grunnlag for å ta gode beslutninger herunder hvordan ulike modeller for prisdannelse vil påvirke kraftflyten mellom ulike prisområder. Det endelige mandatet til utvalget vil utformes etter at energikommisjonen har levert sin utredning 1. februar 2023.

Regjeringen har også arbeidet med en styringsmekanisme som sikrer at mer vann spares i magasinene ved lave magasinnivåer, og at eksporten av kraft i slike tilfeller da begrenses. Regjeringen tar sikte på å legge fram denne mekanismen snart.

Med hilsen

Terje Aasland